

Sygn.akt. IACz 2105/12

POSTANOWIENIE

Dnia 11 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, Wydział I Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący: SSA Piotr Górecki

Sędziowie: SA Bogdan Wysocki (spr.)

SA Mikołaj Tomaszewski

po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2012 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) **Sp. z o.o. z siedzibą w C.**

przeciwko (...) **Bankowi Spółdzielczemu w P.**

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

w przedmiocie wniosku powódki o udzielenie zabezpieczenia

na skutek zażalenia powódki

na postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 23 października 2012 r., sygn. akt XII C 2003/12

postanawia:

- 1. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że udzielić powódce zabezpieczenia powództwa o pozbawienie wykonalności w całości tytułu wykonawczego – bankowego tytułu egzekucyjnego, któremu w sprawie II Co 1868/12 Sąd Rejonowy Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu nadał klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 19 lipca 2012 r. na czas trwania postępowania poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu P. W., pod sygn. akt KM 3415/12,**
- 2. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie,**
- 3. rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego pozostawić orzeczeniu kończącemu postępowanie w sprawie.**

Bogdan Wysocki Piotr Górecki Mikołaj Tomaszewski

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy oddalił wniosek powódki o zabezpieczenie jej roszczenia poprzez zwolnienie spod egzekucji rachunków bankowych zajętych przez Komornika Sądowego P. W. działającego przy Sądzie

Rejonowym Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu prowadzącego postępowanie egzekucyjne pod sygn. akt KM 3415/12, a także zawieszenie postępowania egzekucyjnego.

W uzasadnieniu orzeczenia Sąd wskazał, że powódka wniosła pozew o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego opatrzonego klauzulą wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 19 lipca 2012 r. W ocenie Sądu Okręgowego, nie przesądzając na obecnym etapie postępowania jego ostatecznego wyniku, powódka nie uprawdopodobniła roszczenia zarówno w zakresie w jakim wskazała, że jej oświadczenie o poręczeniu było złożone w warunkach nieważności jak i również pod wpływem błędu. Powołany przez powódkę przepis art. 15 § 1 w zw. z art. 17 § 1 k.s.h. nie znajduje w ogóle zastosowania w przypadku rozpoznawanej sprawy. W podanym przepisie wprowadzono ograniczenia zawierania umów kredytu, pożyczki, poręczenia lub innych podobnych umów wyłącznie między spółką a członkami organów spółki, likwidatorami i prokurentami. Ograniczenia powyższe polegają na konieczności uzyskania zgody (w formie uchwały) zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia, chyba że ustawa stanowi inaczej. W niniejszej sprawie mamy do czynienia z zupełnie odmienną sytuacją. Otóż pożyczkobiorca jest stroną umowy pożyczki z pozwanym, którego z powodem łączy umowa poręczenia uregulowana w przepisach art. 876 – 887 k.c. w której poręczyciel zobowiązuje się względem wierzyciela do wykonania zobowiązania na wypadek, gdyby dłużnik zobowiązania nie wykonał. Tym samym nie mamy do czynienia z taką sytuacją jak opisana w art. 15 § 1 k.s.h. albowiem nie doszło do zawarcia umowy poręczenia, czy też innej umowy wymienionej w tym przepisie między pożyczkobiorcą będącym członkiem rady nadzorczej powodowej spółki w chwili udzielenia poręczenia a powodem, co wymagałoby zgody zgromadzenia wspólników. Innymi słowy źródłem zobowiązania powoda względem pozwanego jest wyłącznie umowa poręczenia zawarta z pozwanym (wierzycielem), a przedmiotem poręczenia jest zobowiązanie dłużnika (pożyczkobiorcy) do zwrotu pożyczonej kwoty (art. 720 k.c.).

Zatem powód nie uprawdopodobnił okoliczności uzasadniających przyjęcie, że poręczenie powoda jest nieważne w świetle art. 15 § 1 w zw. z art. 17 § 1 k.s.h.

Powód nie uprawdopodobnił także, że oświadczenie o poręczeniu przez powoda zostało złożone pod wpływem błędu co do wypłacalności pożyczkobiorcy. Przepisy o poręczeniu nie nakładają na wierzyciela obowiązku informowania poręczyciela o stanie wypłacalności dłużnika. Zgodnie z zasadami logiki i doświadczenia życiowego należałoby wymagać właśnie od powoda jako poręczyciela, aby przed poręczeniem zdobył jak najszerszą wiedzę o sytuacji majątkowej dłużnika tym bardziej, że do oceny jego staranności należałoby zastosować zgodnie z art. 355 § 2 k.c. powyższe rygory oceny w związku z koniecznością uwzględnienia zawodowego charakteru tej działalności. Odpowiedzialność poręczyciela ma charakter zobiektywizowany i oparta jest na zasadzie ryzyka. W ocenie Sądu powód nie może uchylić się od skutków prawnych udzielonego poręczenia, w tym nawet powołując się na błąd co do okoliczności dotyczących wypłacalności dłużnika, za którego poręczał. Dla odpowiedzialności poręczyciela rozstrzygającym jest stan z daty wymagalności długu wynikającego z poręczenia. Jest oczywiste, że wnioskowanie o wypłacalności dłużnika w przyszłości może osiągnąć jedynie obraz przybliżony, a to z uwagi na nieprzewidywalność i zróżnicowanie przyczyn wpływających na jego wypłacalność. Stan majątkowy dłużnika i pochodna od tego stanu wypłacalności dłużnika są wielkościami zmiennymi w czasie. Dlatego w ocenie Sądu poręczyciel nie może bronić się takim zarzutem, albowiem prowadziłoby to do kumulacji ryzyka wyłącznie po stronie wierzyciela, a udzielona poręczycielowi ochrona wykraczałaby poza unormowanie zawarte w obowiązujących przepisach.

Wobec tego, że powód nie uprawdopodobnił dochodzonego roszczenia Sąd nie badał uprawdopodobnienia kolejnej przesłanki koniecznej do udzielenia zabezpieczenia w postaci posiadania interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia.

Zażalenie na to postanowienie złożyła powódka zaskarżając je w całości. Żaląca wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez udzielenie zabezpieczenia zgodnie z wnioskiem oraz o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kosztów postępowania zażaleniowego, ewentualnie wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania oraz rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zażaleniowego. Powódka zarzucała orzeczeniu:

- naruszenie art. 15 § 1 k.s.h. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że ów przepis dotyczy jedynie umów pomiędzy członkiem organu spółki a spółką,
- naruszenie art. 355 § 2 k.c. poprzez błędne przyjęcie, że w sprawie należy uwzględnić zawodowy charakter działalności powoda w kontekście jego staranności przy udzielaniu poręczenia,
- naruszenie art. 876 k.c. w zw. z art. 84 k.c. poprzez błędne przyjęcie, że poręczyciel nie może uchylić się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu,
- naruszenie art. 730¹ § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i w konsekwencji błędne przyjęcie, że powódce nie należy udzielić zabezpieczenia w niniejszej sprawie.

Pozwany wniósł o oddalenie zażalenia oraz o zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów postępowania zażaleniowego w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie w części zasługiwało na uwzględnienie.

Dla udzielenia zabezpieczenia roszczenia zgodnie z art. 730¹ k.p.c. konieczne jest uprawdopodobnienie roszczenia oraz interesu prawnego w jego udzieleniu. Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi, lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w istotny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego w niniejszej sprawie powódka w sposób wystarczający uprawdopodobniła zarówno roszczenie jak i interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia.

Powódka wystąpiła z pozwem przeciwko pozwanej o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności, wskazując jako podstawę żądania art. 840 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Żaląca przeczyła zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, w szczególności kwestionowała istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym z uwagi na nieważność oświadczenia woli o udzieleniu poręczenia oraz złożenie oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli. Nadto z uwagi na fakt, że po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło – tj. poprzez złożenie przez powódkę oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli. Powódka poprzez dołączenie do pozwu dokumentów w postaci min. oświadczenia o poręczeniu z dnia 26 kwietnia 2010 r. (k. 17 akt), pełnego odpisu z KRS powodowej spółki według stanu na dzień 2 sierpnia 2011 r. (k. 18 – 20 akt), wezwania do odstąpienia od postępowania egzekucyjnego z dnia 16 sierpnia 2012 r. (k. 21 akt), zawiadomienia z dnia 31 sierpnia 2012 r. o wszczęciu postępowania egzekucyjnego (k. 23 akt), zawiadomień o dokonanych zajęciach komorniczych (k. 24 – 40 akt) w sposób dostateczny uprawdopodobniła roszczenie jak i interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Za pomocą tych dokumentów, jak i twierdzeń podniesionych w pozwie uprawdopodobniła, że w dniu 26 kwietnia 2010 r. kiedy powodowa spółka udzieliła poręczenia A. K., będącego pożyczkobiorcą pozwanego, A. K. był członkiem rady nadzorczej powodowej spółki. Tym samym zgodnie z art. 15 § 1 k.s.h. na udzielenie poręczenia była wymagana zgoda zgromadzenia wspólników (umowa poręczenia została zawarta z pozwanym na rzecz członka rady nadzorczej). Powódka w pozwie podniosła, że taka uchwała nie została nigdy podjęta, co zgodnie z art. 17 § 1 k.s.h. skutkuje bezwzględną nieważnością oświadczenia o poręczeniu. Powódka na poparcie tych twierdzeń wniosła o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania w charakterze świadka ówczesnego prezesa zarządu M. J. oraz o przesłuchanie w charakterze strony obecnego prezesa zarządu D. M.. Oczywiście jest, że okoliczności te oraz złożone na ich poparcie dowody będą podlegały jeszcze ocenie i weryfikacji w toku postępowania rozpoznawczego. Jednakże na etapie postępowania zabezpieczającego są wystarczające do uznania roszczenia za uprawdopodobnione.

Na uwzględnienie zasługiwał bowiem podniesiony w zażaleniu przez powódkę zarzut naruszenia art. 15 § 1 k.s.h. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że ów przepis dotyczy jedynie umów pomiędzy członkiem organu spółki, a spółką. Z treści powyższego przepisu wprost wynika, że dotyczy on również umów zawieranych przez

spółkę na rzecz członków organów spółki. Zgodnie z utrwalonym poglądem doktryny przepis art. 15 § 1 k.s.h. każe traktować jednakowo zarówno zawarcie przez spółkę jakiejkolwiek wymienionej w tym przepisie umowy z osobą będącą funkcjonariuszem spółki, jak i zawarcie takiej umowy nawet z inną osobą, jednakże w interesie i na rzecz funkcjonariusza spółki (zob. Kodeks spółek handlowych. Komentarz do art. 1- 150 k.s.h., prof. dr hab. Stanisław Sołtysiński i inni, C.H. Beck 2012, Wydanie 3, komentarz do art. 15, Andrzej Kidyba, komentarz do art. 15 k.s.h., stan prawny na 30 czerwca 2012 r., Lex Omega).

Mając na uwadze powyższe zbędne było odnoszenie się do pozostałych zarzutów podniesionych w zażaleniu przez powódkę a dotyczących naruszenia art. 355 § 2 k.c. i art. 876 k.c. w zw. z art. 84 k.c.

W ocenie Sądu odwoławczego żaląca uprawdopodobniła także istnienie interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia, a mianowicie, że brak zabezpieczenia poważnie utrudni jej osiągnięcie celu w sprawie. Celem powództwa przeciwegzekucyjnego jest pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części albo jego ograniczenie. Powództwo to może być realizowane tylko pod warunkiem, że istnieje możliwość spełnienia tytułu wykonawczego. Z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, że skutkiem prowadzonego postępowania egzekucyjnego jest zajęcie ruchomości powódki, rachunków bankowych oraz wierzytelności przysługujących jej od innych podmiotów. Wobec tego brak zabezpieczenia poprzez zawieszenie toczącego się postępowania egzekucyjnego w sprawie KM 3415/12, prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu P. W. mogłoby doprowadzić do wykonania tytułu wykonawczego i tym samym uniemożliwiłoby lub poważnie utrudniłoby powódce osiągnięcie celu w sprawie. W ocenie Sądu odwoławczego zawieszenie w/w postępowania egzekucyjnego uwzględnia interesy obu stron tj. powódce zapewni należyłą ochronę prawną, a pozwanego nie obciążą ponad potrzebę. Zawieszenie postępowania egzekucyjnego nie niweczy bowiem skutków dotychczas dokonanych w tym postępowaniu czynności, w szczególności dokonanych zajęć wierzytelności i ruchomości.

Nie zasługiwał na uwzględnienie wniosek powódki o udzielenie zabezpieczenia poprzez zwolnienie spod egzekucji rachunków bankowych zajętych w toku postępowania egzekucyjnego. W okolicznościach sprawy wskazany sposób zabezpieczenia nie mieści się w katalogu wskazanym w przepisie art. 755 § 1 k.p.c., a strona powodowa nie uprawdopodobniła, że jest stosowny do okoliczności sprawy. Poza tym uwzględnienie wniosku w tym zakresie mogłoby naruszać przepisy art. 730¹ § 3 k.p.c. i art. 731 k.p.c.

Z tych przyczyn, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oraz art. 730 § 1 k.p.c., art. 730¹ k.p.c. w zw. z art. 755 § 1 pkt 3 k.p.c. zmienił zaskarżone postanowienie i orzekł jak w pkt 1 orzeczenia, a w pozostałym zakresie na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oddalił zażalenie jako bezzasadne jak w pkt 2 orzeczenia. O kosztach postępowania zażaleniowego orzekł na podstawie art. 745 § 1 k.p.c. jak w pkt 3 orzeczenia.

Bogdan Wysocki Piotr Górecki Mikołaj Tomaszewski